

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Даниела Тотева Стойчева, Софийски университет „Св. Климент Охридски“ (пенсионер), област на висше образование: 1. Педагогически науки, професионално направление: 1.3. Педагогика на обучението по чужди езици (немски език), за придобиване на научната степен „доктор“ в област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление: 1.3. Педагогика на обучението по чужди езици (немски език) с кандидат **Димитрина Иванова Гергова**, тема на дисертацията „**Оценяването по чужди езици в българското училище**“

1. Значимост на изследвания проблем в научно и научно-приложно отношение

Дисертационният труд на Димитрина Гергова представлява научно изследване в областта на методиката на обучението на чужд (немски) език, което разработва в теоретичен и практически аспект актуална и значима за чуждоезиковото обучение тема – оценяването на езиковите компетентности. Въпреки многобройните изследвания в това научно направление все още съществуват редица проблеми в тази област в българското училище, което обосновава необходимостта от нови изследвания.

2. Обоснованост на целите и задачите в дисертационния труд

В увода на дисертационния труд са обосновани обектът и предметът на изследването и са изведени целите и задачите, както и хипотезата на изследването. Тези основни и водещи параметри на научното изследване са формулирани точно и логично.

3. Съответствие между избраната методология и методика на изследване и поставената цел и задачи на дисертационния труд

Дисертационният труд е структуриран добре, избраната структура отразява логиката на научното изследване и съдържа всички необходими елементи: съдържание, увод, три глави, заключение с резюме на получените резултати, библиография, приложения, декларация за авторство.

Избраната методология и методика на изследване съответстват на поставените цели и задачи на дисертационния труд. Посочват се и отделните етапи при провеждане на изследването: теоретико-концептуален, основен и аналитико-синтетичен.

4. Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд

В първата глава на дисертационния труд проличава добрата осведоменост на докторантката в областта на разглеждания проблем, за което свидетелства и приложената библиография. Анализът и систематизирането на познанията в областта на теорията на теста, видовете оценяване, оценяването на езиковите постижения, критериите за качество на езиковите тестове и различните тестови формати обогатяват изследванията в областта на оценяването и измерването на езиковите компетентности.

Различните аспекти на проблематиката на оценяването и измерването на езиковите постижения представляват солидна основа за втората глава, в която се разглеждат методите за разработване и оценка на тестови задачи за оценяване на езикови компетентности. Във втора глава обектът на изследване се ограничава до оценяване на една от комуникативните компетентности, а именно умението за четене. Разгледани са принципите за разработване на тестови задачи, критериите за подбор на текстове за оценяване на умението за четене, посочват се конкретни правила за създаване на тестови задачи с избираем отговор, разработени са критерии за експертна оценка на тестови задачи, в което се състоят и научните и научно-приложните приноси на тази глава. Докторантката разглежда в критичен план изпитните материали по чужди езици за националното външно оценяване в VII и VIII клас на българското училище и прави съществени изводи за отстраняване на някои недостатъци, което би дало възможност за преодоляване на известна едностранчивост на оценяването и по-надеждна информация за езиковата компетентност на учениците.

Трета глава е посветена на експерименталната проверка на качествата на изработения от Димитрина Гергова тест за оценяване на умението за четене и анкетното проучване на нагласите на учениците към оценяването. Емпиричното изследване е заложено и проведено добросъвестно и прецизно. Разработеният тест съответства на поставената цел – оценяване на умението за четене на текстове с различни комуникативни цели и обхваща всички аспекти на това умение. Трябва да се отбележи задълбочената и обхватна статистическа обработка и прецизният анализ на резултатите от апробирания тест. Същото се отнася и за анализа на резултатите от проведената анкета. Смятам обаче, че резултатите биха били по-достоверни, ако бяха апробирани повече тестове.

5. Преценка на публикациите по дисертационния труд

По темата на дисертационния труд са представени шест публикации, от които първите три имат приложен характер и са публикувани от издателство „Просвета“.

Публикации № 4 и 5 са публикувани в научно-теоретичното списание „Стратегии на образователната и научната политика“. Публикация № 6 е публикувана в сборник от международна конференция.

6. Препоръки и бележки

Имам следните бележки по представената дисертация:

- Съществува известно несъответствие между твърде широкото заглавие на дисертационния труд и разглеждането на само един компонент от комуникативната компетентност – четенето.
- Смятам, че всяка глава трябва да завършва с обосновани изводи от направените изследвания. Такива липсват в първа и втора глава.
- От посочените на стр. 155 приноси според моето мнение първият не е принос на докторантката, тъй като предимствата и недостатъците на текстовите формати са разгледани във вече съществуващи публикации.
- Правилата за създаване на комуникативни тестове за проверка на уменията за четене с разбиране са представени твърде схематично и съдържат някои противоречиви и спорни формулировки например изискванията към дистракторите на стр. 92 (3. и 4. точка).
- Смятам, че не е удачно обединяването на различни видове задачи като задачи с множествен избор (тип multiplechoice), задачи с алтернативен отговор и задачи за съотнасяне с понятието „задачи с избираем отговор“, тъй като само задачите с множествен избор изискват избор от няколко възможни варианта, другите поставят други изисквания към тестваните лица.

Препоръчвам на Димитрина Гергова да продължи изследването, като насочи вниманието си към оценяването на другите компоненти на комуникативната компетентност, което би било съществен принос в областта на оценяването и измерването на езиковите компетентности на учениците в българското училище.

7. Заключение

Смятам, че дисертационният труд на Димитрина Гергова и получените резултати от направеното изследване имат научен и научно-приложен принос в изследваната проблематика и обогатяват теорията и практиката на обучението по чужди езици, в частност проблемната област оценяване на комуникативната компетентност.

Оценявам дисертацията на Димитрина Иванова Гергова с положителна оценка и предлагам да ѝ бъде присъдена образователната и научна степен „доктор“ в област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление: 1.3. Педагогика на обучението по чужди езици (немски език).

25.09.2016 г.

Подпис

проф. д-р Даниела Стойчева